

2018-05-17
N2018/03101/SK
N2017/03914/SK

Näringsdepartementet

Lantmäteriet

801 82 Gävle

Uppdrag att genomföra laserskanning av Sveriges skogsmark

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Lantmäteriet att genomföra laserskanning av Sveriges skogsmark. I uppdraget ingår även lagring och tillhandahållande av laserdata. Data som tas fram ska vara användbara och tillgängliga för olika ändamål. Resultatet ska kunna ligga till grund för öppna och avgiftsfria digitala kunskapsunderlag av skogliga grunddata. Vid genomförandet av uppdraget ska Lantmäteriet säkerställa att spridning inte medför skada för totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt.

Anslag 1:1 Skogsstyrelsen, utgiftsområde 23 har tillförts 12 000 000 kronor fr.o.m. 2018 för uppdatering och utveckling av skogliga grunddata med hjälp av laserskanning. Delar av medlen ska finansiera Lantmäteriets kostnader för uppdraget vilket framgår av Skogsstyrelsens regleringsbrev.

Lantmäteriet ska årligen redovisa hur arbetet framskrider till Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Regeringen betonar vikten av aktuella, tillförlitliga och lättillgängliga kunskapsunderlag som grund för ökad miljöhänsyn och ökad skogsproduktion. Regeringen har därför i budgetpropositionen för 2018 föreslagit en satsning på uppdatering och utveckling av skogliga grunddata med hjälp av laserskanning (prop. 2017/18:1 utgiftsområde 23). Ett första steg och en förutsättning för en sådan uppdatering är en ny laserskanning av Sveriges skogsmark, vilket ger de data som skogliga grunddata bygger på. Data som tas fram ska vara användbara och tillgängliga för olika ändamål och bidra till att möta

samhällsutmaningar, exempelvis klimat, miljö, hälsa, digitalisering och ett inkluderande och hållbart samhälle.

Lantmäteriet har en lång erfarenhet av att bygga upp, lagra och tillhandahålla geografisk information och fastighetsinformation. I myndighetens kärnverksamhet finns därför etablerade system och kunskap om gällande lagstiftning och föreskrifter om säkerhetsskydd, sekretess, skydd för geografisk information, integritetsskydd och miljöskydd. Lantmäteriet är skyldigt att samråda med Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och andra berörda totalförvarsmyndigheter för att säkerställa totalförsvarets krav och att spridningen inte innebär någon skada för totalförsvaret. Tidigare regeringsuppdrag att ta fram en nationell höjdmodell har slutligen givit Lantmäteriet gedigen erfarenhet i att upphandla, samla in, lagra, förvalta och tillhandahålla laserdata med hög noggrannhet och kvalitet enligt gällande regelverk.

Skogliga grunddata behöver uppdateras och utvecklas, på grund av de ständiga förändringar som sker i skogen och för att följa skogens tillstånd. Skogen påverkas genom bl.a. skogsbruksåtgärder, storm, bränder och klimatförändringar vilket innebär att data behöver uppdateras och utvecklas för att vara fortsatt användbara. En förutsättning för en sådan uppdatering och utveckling av informationsmängder är nya data från laserskanning.

Bakgrund

Lantmäteriet fick i samband med tidigare klimatproposition (prop. 2008/09:162) särskilda medel för att ta fram en ny nationell höjddatabas med tätare och noggrannare höjddata genom laserskanning. Syftet med en förbättrad databas var att skapa förutsättningar för samhällets anpassning till ett förändrat klimat genom att bättre kunna bedöma effekterna av t.ex. översvämningar, speciellt i flacka områden, och för att kunna vidta kostnadseffektiva och relevanta åtgärder. Resultatet av den tidigare laserskanningen visade sig även kunna vidarebearbetas för andra behov. Av informationen som erhöles från laserskanningen kunde Skogsstyrelsen och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) bearbeta den digitala informationen och kalibrerade den mot riksskogstaxeringens provytor och på det sättet generera skogliga digitala grunddata. Skogliga grunddata består av rasterkartor som beskriver skog och mark.

Den 1 september 2016 lämnade en av arbetsgrupperna inom ramen för det nationella skogsprogrammet över sin underlagsrapport till Regeringskansliet. Arbetsgruppens tog bl. a. fasta på de möjligheter som skogliga grunddata via laserskanning börjat erbjuda skogsbruket och i rapporten formulerades ett åtgärdsförslag som syftade till en ökad tillgång av geografiska data via laserskanning av skogsmarken. Avsikten med arbetsgruppens förslag var att det skulle bidra till en högre och mer värdefull skogsproduktion och samtidigt bidra till en mindre påverkan på människor och miljö.

Skogsstyrelsen fick ett regeringsuppdrag för åren 2013–2015 att, i samarbete med SLU, tillhandahålla skogliga skattningar från laserdata. Resultatet av regeringsuppdraget var skogliga grunddata. Skogliga grunddata täcker idag 97 procent av Sveriges skogsmarksareal. Med hänsyn till att privata aktörer tar fram och säljer motsvarande produkter tillhandahålls Trädhöjdskartan och Markfuktighetskartan enbart som visningstjänster. På grund av Lantmäteriets avgiftsfinansiering och de licensvillkor som följer av detta tillhandahålls Terrängsskuggning enbart som visningstjänst på Skogsstyrelsens e-tjänst Mina sidor, vilket kräver inloggning. I övrigt tillhandahålls skogliga grunddata idag utan några begränsningar.

Lantmäteriet har enligt lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation och förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation informationsansvaret för höjdförhållanden. Regleringen baseras på ett EU-direktiv, Europaparlamentet och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire). Lantmäteriet ska med anledning av denna reglering tillhandahålla bland annat sök-, visnings- och nedladdningstjänster för höjddata.

På regeringens vägnar

Tomas Eneroth

Pär-Olof Stål

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/L4 och SSK

Försvarsdepartementet/RS, SUND och MFI

Finansdepartementet/BA och DF

Miljö- och energidepartementet/NM

Näringsdepartementet/FÖF, SUBT och SUN

Försvarsmakten

Naturvårdsverket

Sjöfartsverket

Skogsstyrelsen

Sveriges geologiska undersökning

Sveriges lantbruksuniversitet